

Totíž to už je vidět i u tý Spalový, že ona s tím má velkej problém, i s tím sběrem těch informací, že jako hodně naráží.

Já nevím přesně, co ona dělala. Já jsem něco slyšel od manželky, ale nepamatuji si to.

Můžu vám půjčit ty její knížky, já mám doma všechno, co jako tady o tom napsala.

No já to číst nebudu, nemám čas. Ale dělá nějaký výzkum katolický církve, jo?

Ano.

Vztahů mezi hierarchií a laikama, nebo.....?

Tak, ta jedna její knížka byla „Vztahy – laici versus klerici“, a druhá, že mapovala v severních Čechách prostředí katolické církve. A je to opravdu hodně zajímavý. Tak mám tam různý citace v tý práci, tak třeba i to vás pak nějak....

A tohle by teda mělo mapovat Prahu?

Ano, tady je právě Praha, protože Praha je prostě jiná než zbytek Čech a pro mě to bylo takový překvapení, protože jsem vůbec netušila.... jako opravdu já jsem do toho šla úplně nepolíbená... to bylo téma, který se mi vynořilo v hlavě a myslela jsem si, jak jenom ta sociální práce – prostě jak se dá s těma lidma v kostele pracovat. A že se objevujou přesně ty témata, o kterých jsem vůbec netušila, že se v době zpracování tý práce objeví. Jako je například „Istanbul“ apod. A teď se opravdu ukazuje, jak je to živý a jak ta komunita vlastně reaguje na to, co je ten kněz. Ale to už teda spíš zabíhám trošičku, protože mě spíš zajímá, jak vy jste se ocitnul v komunitě katolického kostela.

No přirozeně jsem se tam ocitl, protože jsem vlastně byl jako malý pokřtěný jako katolík. A pak když jsem v dospělosti konvertoval, tak mě nenapadlo nic lepšího, než zůstat v katolické církvi. A vlastně farnost jsem si vždycky vybíral podle toho, kde jsem bydlel, to mi připadá nejpřirozenější. I když to vlastně asi není úplně pravda - chvíli jsme bydleli v S* (*jméno jedné pražské čtvrti*) a tam jsme spíš dojížděli do staré farnosti, do předchozí farnosti.

A co bylo tím důvodem, že jste v těch S* ... ?

No, nějak nám to tam přišlo divný.

A jsme u toho? Co tam je divnýho? Dovedete to popsat i teď zpětně, co vám tam nesesedělo?

No, neseseděl mi asi jednak ten farář, protože jsem ho znal a neměl jsem z něho dobrej pocit, a potom taky, že jsme tam neznali žádný lidi, žádný křesťany z tý komunity. A taky jsme vlastně věděli, že jsme tam jen na přechodnou dobu, tak jsme se ani nesnažili zpřetrhat vazby z tý předchozí farnosti, kde jsme měli víc kamarádů, stejně starých třeba, se kterýma jsme se občas nějak stýkali.

A co vám na tom faráři nesesedělo a co vám naopak na tom faráři, u kterýho jste zůstali, tak sedělo?

Já jsem nezůstával u faráře! Já jsem tam zůstával kvůli těm lidem, ale na tom faráři mi ... no to se asi těžko... to asi není důležitý, prostě jsem...

Bylo to spíš osobní?

Já jsem prostě o něm věděl některý věci a přišlo mi, že je to takový jako herec, ale nevybavím si, co přímo mi na něm vadilo. Konkrétně na něm víc než na jiných.

Ale spíš asi něco osobního, že? Že to nebyla ta postava celebranta, která je u toho oltáře, ale osoba, která pro vás již byla lidsky odkrytá.

Tak to je pro mě vždycky. Ale vidím tam možnost navázat nějakou normální komunikaci, a někde mám pocit, že se o to ani nemá cenu snažit.

To mě taky zajímá – normální komunikace s farářem, protože jsou lidi (co už za sebou mám ty rozhovory), kteří jdou vyloženě za farářem a za těma jeho slovy. A jsou lidi, který říkají, že je vlastně farář nezajímá, že farář jim prostě jen zprostředkovává to duchovno a má za úkol obstarat u oltáře různá ta .... jak se to řekne.... různé ceremonie a vlastně osoba faráře jako taková je jim úplně jedno. A když jim něco nesedí v tom kázání, tak si prostě něco o tom tématu dohledají na internetu nebo přemýšlejí sami o sobě, co je na tom vlastně zaujalo. A vy teda se pokoušíte o navázání dialogu s těma farářema? Nebo k čemu HO potřebujete?

Dialog je asi o tom, že bych se je snažil o něčem přesvědčit, a to teda zrovna moc ne, pokud se neznáme. Já se s pár farářema znám, tak tam samozřejmě navazujeme dialog a snažíme se třeba navzájem o něčem přesvědčit, ale tady spíš jako..... já primárně mám ke kněžím nedůvěru. Takže já ke každému přistupuju negativně a moji důvěru si musí teprve získat. A tady jsem viděl, že to nemá ani šanci.

To jsem se s tím ještě jako nesetkala, že by měl někdo primárně ke kněžím nedůvěru. Víte, z čeho to pramení? Na základě jaké zkušenosti?

Pramení to z toho, že (*text odstraněn*) je znám, vím, jak se vychovávají, v jakém prostředí se vychovávají, to prostředí je mi protivné a vím, co je to tak v průměru za lidi. Jak žijí, jak mezi sebou komunikují, jaká odlišná témata řeší, když jsou mezi svými. Takže je to prostě taková do sebe uzavřená subkultura, která pro mě není přijatelná, není zajímavá a mě vlastně zajímá jen ten - nebo tam mám tu důvěru - kde se z toho dokážou vytrhnout a kde se dokážeme bavit jako lidi a ne prostě jako člověk s nadčlověkem.

Vy tam vnímáte hodně tu nadřazenost?

Ano.

Ale přitom jakoby nepodloženou osobnostním zráním, protože člověk, kterej je osobnostně zralej, tak nemá zapotřebí si vynucovat nadřazenost z hlediska svého postavení. To je hodně zajímavý, protože to se mi tam ukazuje i v té teoretické přípravě k té práci a hodně se na to poukazuje i v souvislosti s krizí v církvi, že ti faráři jsou vychováni v dost zvláštních podmínkách, kde ta jejich formace probíhá. A taky teď ten, Lajcha se myslím jmenuje.

Lajcha!

Tak ten o tom teď taky mluví, jako že jsou tam jakoby v inkubátoru, že některý témata se tam vůbec ani neotvírají, takže vy jste tady k tomu taky....

Tak ten zrovna pro mě není úplně věrohodnej, ten Lajcha, ale jo no....

Jasně, neřešíme ten jeho případ, ale že je to vlastně to samý, co se tam ukazuje. Ono to popisuje více kněží, kteří prošli přípravou, ale nakonec se ani nenechali vysvětit. Teda ti, od kterých vlastně mám tyto informace. A jaký si myslíte, že je dopad takto formovaných kněží na ty věřící? Je jedno, jak je ten kněz osobnostně, nebo je tam nějaká vazba, když máme komunitu v kostele a toho kněze? Ovlivňují se nebo jsou odstřiženi?

Myslím si, že se ovlivňují velice. Částečně se možná ovlivňují tím způsobem, že v Praze si každý může chodit kamkoliv, takže se vlastně stahují k těm kněžím, kteří jim vyhovují a odcházejí od těch, kteří jim nevyhovují, že se vlastně takhle přelévají. Ale moje zkušenost je taková, že ten kněz je převážně spíš autoritou. U té rozhodující většiny té farnosti. A budou mu spíš lichotit a spíš budou přemýšlet, co se před ním hodí říkat a nebudou říkat to, o čem si myslí, že pan farář nechce slyšet, prostě se budou přizpůsobovat tomu, co se od nich očekává. A věci, které nejsou konformní, si budou nechávat pro sebe.

Takže je to celý taková hra?

Ano.

A je možný, že proto ve společnosti je takový předsudek... prostě že se říká o církvi, že to je falešný a křivý... co jsem zaslechla.

Možná, že ano. Možná, že je to dáno právě tím jakoby většinovým étosem... ale on ten většinový étos může být takový jakože 51 % ku 49 %, já nevím, nebo může být i menšinový, ale prostě problém je takový, že většina lidí v té farnosti mlčí a vy nevíte, co si myslí.

Opravdu?

Když s nimi mluvíte, tak oni se třeba vyhýbají hovorům na nějaké duchovní nebo církevní téma. U těch, kteří se více baví s tím farářem, tak tam vidím spíš tu snahu se přizpůsobit a naplnit očekávání. Takže farář funguje jako autorita, podle které se řídí významná část té farnosti, i když to nemusí být třeba větší procentuální část.

A tím pádem může vznikat ve farářích dojem, že to dělají správně?

Ano, protože kritiku jim řekne málokdo. Otevřeně.

Aha, no tak...

Ona hlavně pro tu kritiku ani není platforma pořádně. Jestli ve zpovědi má člověk říkat svoje hříchy a ne hříchy toho faráře....

No, to je fakt.

A kázat laici nemůžou, kde by prostě kázali laici farářům, prostě není pro to platforma, která by přímo sloužila k výměně názorů a k nějaké kritice toho. Farní rady sice jsou, ale nevím, jak fungují a nemají hlavně žádné pravomoci. Takže když se pak dostane do farní rady někdo, kdo je kritický, tak může sdělovat kritický názor, ale žádný efekt to nemusí mít.

Anebo ji farář zruší, což je vlastně v jeho kompetenci. Farář má vlastně 100% kompetenci nad tou farností, že? No, pěkný...vlastně mi potvrzujete všechno, co tam mám v té práci, ale vy jste teď v nějaký aktuální situaci, což mě strašně moc zaujalo, že vy jste v té své farnosti hodně aktivní...

... středně aktivní. Protože tam jsou hodně aktivní lidé, kteří si představují, že všichni by měli být aktivní stejně jako oni, ale to já rozhodně nejsem.

A to mě zajímá. Ona totiž ta typologie lidí ve farnosti je hodně špatně popsána. Já vím, že některý kněz jim dávají přezdívky... nebo tak se jako tradují: „první rodina“, „kropenková bába“, „první dáma farnosti“ – ale tím vlastně jako by svým způsobem končím. Ale jak vy byste popsal ty, kteří jsou vlastně nejvíc aktivní, kteří .... Já tam pořád mám tu představu, ale nechci vám ji vnucovat – tu představu těch správně věřících.

No, já když se nad tím zamyslím, tak já bych řekl svazáctví. Je tam prostě svazáctví, ale nedá se to nějak generalizovat, protože když si představím členy naší farní rady, tak tam je to různorodé. Jsou tam lidé, kteří - si myslím - že jsou spíš jako v pozadí; lidi, o kterých vím, že tam jsou, možná jim dělá dobře, že tam jsou, ale nevyvíjejí nějakou zvláštní aktivitu; jsou tam lidi, kteří potřebují něco realizovat, tak to tam realizují; pak jsou tam lidi, kteří opravdu jsou svazáci a snaží se právě být v tom nejužším kruhu a lichotit tomu faráři, aby si jich víc všímal.... Já nevím, jestli mají nějaké názory a co je vlastně uspokojuje.

Je to takový boj o moc? Kdo se tam prosadí?

Já nevím, když tam žádná moc není. Tomu se asi nedá říkat boj o moc, když tam žádná moc není.

Tak o vliv?

O ten pocit, že je člověk důležitější, o pocit důležitosti třeba.

A v tý vaší farnosti, řešíte tam třeba nějaké sociální případy? Třeba dozvíte se o někom, že je v nouzi, nebo je tam nějaká solidární sociální pomoc, nebo spíš fungujete jen jako....

To tam není nějak, že by se o tom mluvilo přímo, ale vím o tom, že farář má velké sociální citění, takže ten to určitě nějak řeší.

A ze strany farnosti?

Ze strany farnosti? Tak o tom nic nevím.

Takže farář ví o svých ovečkách a ví, kdo je, v jaký situaci, takže iniciativně on pomáhá? Nenechává to na farnících, aby si pomáhali navzájem?

Jaksi není tam žádný trh s případama. Není tam to, že bychom se o tom dozvídali, kdo je potřebný, ačkoliv možná v nějakých komunitách jako jsou maminky například, tak se to mezi sebou dozví, nebo možná i ten farář to tam přinese, to nevím. Nebo chlapi zase....

**Takže vy tam máte více tematických skupinek? ...*(text odstraněn z důvodu anonymizace)*
...No skvělý! A to tam vzniklo z iniciativy farníků?**

Ano.

A farář tomu dal prostor?

Ano.

A je to stejný farář, který tam teďka je?

Nevím, nejsem tam dlouho, ale myslím si, že to zdědil. Ale nejsem si jistý.

Takže to tam bylo nějaký historický a farář tomu dává pořád prostor?

Ano.

U nás u oltáře jsme zvyklí, že farář mluví o tom, co se teď aktuálně děje, i v církvi, i když nějaký témata radši nerozebírá. Co u vás? Ted' máme třeba tu Istanbulskou smlouvu.

Tam já vlastně nevím, já tam nechodím pravidelně, já chodím většinou mimo Prahu na bohoslužby. Ale bylo to tam. Někaký petice se tam podepisovaly, to se mi doneslo, jak se lidi, kteří ministrovali a nechtěli podepisovat petici, tak jsem slyšel, jak je vyjmuli, že si vymýšleli.

Takže to byla ta petice na podporu rodiny?

Ano. Něco takového. Ono bylo těch petic více.

Já jsem zaregistrovala tu petici na podporu rodiny, ale ta u nás v kostele neběžela.

Já jsem jich právě na FB zaregistroval několik a možná, že to bylo asi spíš ze Severní Moravy, tak nevím, kolik těch petic bylo v Praze.

Tady je to takový utlumený.

No.

Tak to vy tím pádem můžete porovnat vesnickou nebo mimopražskou komunitu a tu pražskou.

Tam teda myslím, že žádná komunita není. Jsou tam lidi, kteří třeba pomáhají shánět farářovi peníze na opravu kostela, ale nevím, jak to tam je. Nebo mu vaří, zvou ho na nedělní oběd, ale jestli je tam komunita, že by se scházeli a nějak samostatně....nevím. Možná je tam nějaká skupina babiček, který se modlí Růženec nebo něco takového, ale jinak to tam neznám. Po téhle stránce jsem teda farník pražské farnosti. Tam jsem jen návštěvník bohoslužeb, kde jsem to nijak neprohlídl, jak to tam funguje a co tam všechno je.

Protože... já jsem zaslechla pojem živá farnost. A vlastně nikdo moc neví, co to ta živá farnost je. Když vám to někdo řekne jako živá farnost, co si pod tím představíte vy?

Takhle živá farnost, to je třeba ta naše. Kde jsou lidi, kteří dělají různé věci a mají na to prostor. Takže to jsou například biblické hodiny, modlitby matek, zpěvy .. , já nevím, co může být všechno... ani nebudu jmenovat nějaký ulitý komunity, třeba Ježíši v Tebe doufám – uctívači toho obrazu třeba, anebo něco takového... já nevím, co ještě tam může být. No takže prostě, že ta farnost vytváří skupinky, které spolu víc žijí a třeba se setkávají i mimo oficiální bohoslužby, a třeba že i fungují nějak v tom kostele, že tam mají nějaké aktivity.

... který jsou strukturovaný a takový napolo organizovaný, kdy to dělá někdo z farníků a farář tomu dává prostor, neomezuje to a někdy to i podporuje....

No prostě živá farnost je taková farnost, kde ten farář je zbytečný.

To je krásný...

No, tak jako je tam potřeba nějaký moderátor, ale ona (*ta skupina*) by si toho moderátora našla, ale oni jsou tam lidé v řadě, kteří by se do toho pustili a začli by to hned moderovat. Prostě tam funguje ta farní rada, která sice nemá žádné pravomoci, ale kdyby je dostala, tak by věděla, co s nimi, takže tohle si myslím, že je živá farnost. Kde ten farář jakoby spíš překáží. Jediné, co může, je uškodit. Odslouží tam liturgii, rozdává svátosti, v tom ho nikdo zatím zastoupit nemůže, ale jinak každou další aktivitou může jen škodit. Takže takhle bych viděl živou farnost.

To je dobrý. To je fakt dobrý. A vy, jak jste se několikrát stěhovali a přecházeli jste z farnosti do farnosti, jaký to bylo poprvé vstoupit do toho kostela, když jste třeba věděli, že tady budete bydlet, že to není na dobu přechodnou. Jak se vám zařazovalo mezi ty lidi, co jste pro to dělali, abyste se tam zařadili?

Já jsem se nikdy ani moc nesnažil, vlastně jsem ani neměl potřebu se nějak moc zařazovat intenzivně. To manželka trochu víc a já jsem se rozkoukával a vnímal jsem, jaký jsou tam vztahy, jak to tam funguje, většinou jsem tam i našel nějaké kamarády, takže jsem se tam s někým dal do řeči. Je zajímavé rozkrývat ty vrstvy, a to je, myslím, velmi pozoruhodné, že

se tam prostě vytvářejí ty skupiny navázané na nějakého kněze, který potom odejde, a pak oni jsou ty jeho lidi, který tam zůstali po něm a pak jen mluví pořád o něm.

To je hezký, to mi ještě nikdo neřekl. Někoho uctívají zpětně, jako takový to, když ...

Jako že je to pro ně takový vzor, byl třeba u jejich obrácení nebo u něčeho takového, byl třeba u jejich vstupu do farnosti a byla to třeba silná osobnost, která je nějak ovlivnila. A my to tam vlastně máme - tak mi to připadá, možná už to teďka neplatí - ale za začátku jsem se s tím setkal, že to bylo takhle rozvrstvené. Tito jsou tam od toho zemřelého, tito jsou někoho jiného a tito jsou od toho současného.

A vnímají to takhle i ty kněží? Jako ty jsou moji a ty jsou kolegy?

To ne.

To si takhle rozdělovali ti farníci?

Ano. Spíš jako když člověk poslouchal, o čem si povídají, a nebo při kolikáté větě padne jméno toho kněze, tak takhle to tam fungovalo.

A co třeba politická témata na faře, probíráte?

No v užším kruhu s těmi kamarády spolufarníky. S farářem jsem to probíral taky, ale tam jsem prostě vždycky tak nějak viděl tu bariéru takovou, že sice je tam nějaký respekt, ale on ví, jak to má být. Nebyl to dialog, bylo to spíše takové nezávazné povídání, ale člověk měl pocit, že je u zkoušky, že když to řekne špatně, tak to bude muset obhájit.

... a stejně to bude špatně....

Hm.

No je to hrozně zajímavý, takhle. Protože já to taky hodně vnímám, jak se teď mluví o tý krizi církve, tak přesto mám pocit, že představitelé tý církve jsou naprosto odřízli od nějaký reality.

Teď je zajímavý, a to si myslím, že by si zasloužilo sociologický prozkoumání, že po druhým vatikánským koncilu, kdy se vlastně začly respektovat křesťanský nekatolický církve, kdy se začlo uznávat, že jsou křesťani, a to více křesťani, na prvním místě křesťani, teprve potom heretici, takže vlastně ta hranice mezi konfesemi, mezi denominacemi je rozostřena. Tady prostě byla ostrá hranice – tady smíš být a tam už nesmíš. Za touto hranicí nesmíš navštěvovat bohoslužby jinověrců, třeba. Nebo dneska ty hranice jsou spíš jako široké hraniční pásmo, že já mohu chodit kamkoliv jinam, oni chodí k nám, my chodíme k nim, různě se mezi sebou navštěvujeme mimo bohoslužby, my čteme jejich knížky, oni čtou naše knížky, a vlastně třeba někdy i obdivujeme některé prvky té druhé komunity a využíváme třeba těch jejich služeb apod. Tam ty hranice mezi církvemi jsou rozostřeny. Ale kde je ta hranice teď v současné době nejostřejší, tak to je hranice mezi kléry a mezi laiky v katolické církvi, protože ta je narýsována úplně jasně a nepřekročitelně, že ten laik nesmí rozdávat svátosti a kázat, a ten klerik se nesmí ženit. A jakmile tohle někdo překročí, tak je zle. Když já jdu třeba k nekatolíkům na bohoslužbu, a třeba na nějaké interkomunio a ke svátostem, tak to vlastně je něco, co by se mohlo řešit, ale neřeší se. Ale tady, když se kněz ožení, tak se to řeší. Nebo kdyby laik začal sloužit eucharistii, tak se to taky řeší.

No jasně, tak to je vlastně nemožný. Vlastně tím, že se ožení, tak je okamžitě exkomunikován. To je v zákoně.

Takže je tady prostě ta bariéra mezi klérem a obyčejnými věřícími, je ostřeji narýsována, než je narýsována bariéra, nebo spíš hranice, mezi církvemi, mezi věřícími různých církví.

To víme, že v jiných církvích mají kněží povoleno se ženit, a přiznám se, že teď přesně nevím přesně, na kolik přesně se laici můžou účastnit té které části bohoslužby, a když můžete nakoukávat i do těch jiných církví, jak tam je postavení toho kněze odlišný od postavení kněze v katolické církvi versus laik – jejich kněz a...

Tak já nevím, jestli to je taky o tom...

No, mě to strašně zajímá...

To je strašně různorodý, nedokážu to říct úplně konkrétně u všech jednotlivých církví, ale třeba církev českobratrská evangelická tam má – jak oni tomu říkají – jakoby farní rady, ale oni tomu říkají nějak jinak, kde si vlastně dělají konkursy na faráře. Ti faráři jsou tam na základě toho, že ta farnost je tam chce mít a že vyhráli ten konkurs. Ten sbor vlastně. A jsou to oni, kdo tam řídí tu farnost. Církev bratrská myslím taky. Mám tam příbuzné, kteří jsou starší té církve a oni vlastně řídí tu obec místní, tu farnost, ten sbor jakoby, ti ho řídí a zvou si tam kazatele, kterýho platí. U kterého požadují, aby měl nějaké teologické vzdělání.

To si myslím, že je nejčastější vzor pro církve v USA, že tam se to hodně řeší a řeší se tam hlavně ty vztahy kněz – kazatel a jeho lid, a je na to i několik velice zajímavých publikací, když to tam jakoby neladí. Když to čtu, tak mám pocit, že je to jako z jiného světa. A ten náš svět mi pak přijde docela jako z pravěku.

No, je to jako feudální zřízení, který se ještě posílilo těma restitucema, protože já jsem měl i jistou naději, že se to třeba změní odlukou církve od státu, kdy ti biskupové, kněží, ten klérus bude potřebovat naše peníze. A teďka je to vlastně jedna z nejmocnějších korporací v České republice, kterou nezajímají naše peníze. To jako ano, aby nemusela utrácet svoje, tak je určitě vždycky vděčná, když nějaké vybere, ale kdyby nakonec všichni katolíci přestali chodit do kostela a začali chodit jinam, tak by to vlastně pro ně bylo úplně nejlepší. Ušetřili by, mohli by propustit faráře některé nebo všechny, jenom ty vybrané, ty kamarády by si nechali a veškerý majetek by si spravovali sami. Vlastně ten ideál, na co jsem se těšil, když my budeme platit, když my budeme přispívat na tu církev a zároveň budeme třeba mít třeba nějakou odpovědnost za to, jak to funguje.

Nebo vliv.

Ale ono to moc nefunguje, myslím, že ani v Americe, ani v Británii, kde tohoto je asi nejvíc, ale tam taky nevím, třeba jak dalece může farnost propustit faráře. Ono to určitě nebude ideální, protože potom jako víme, že jsou ti ambiciózní, kteří budou vždycky víc slyšet a budou mít větší vliv, i když to teda budou neklerici, tak to bude fungovat stejně, no ale bude to něco, na co jsme zvyklí v normální společnosti a v normální politice, kdy prostě máme šanci udělat si pořádek. Kdežto TADY nemáme šanci udělat si pořádek. TADY nás nikdo nemusí poslouchat a taky neposlouchá.

Jo... prostě tam nejsou žádné prvky demokracie.

Vůbec. Kromě řeholních komunit některých, kde si teda volí představené, třeba.

No, je to takový smutný. A teď teda v tý vaší aktuální farnosti, kde jste, co vám tam jako vyhovuje, co vám to tam ulehčuje, že tam rád chodíte, nebo že jste jí zůstal věrný?

Tak je to moje farnost. Patřím tam, žiju tam a to je asi základ. Mám tam už pár známých.

A co by se tam muselo stát, že by vás to přinutilo jít si hledat jinou farnost někde jinde. Ne se stěhovat vy osobně.

Já myslím, že to asi nic. Že bych spíš přestal chodit do kostela asi, než abych si hledal jinou farnost. Že bych si našel jiné, paraliturgické vyžití. Teda takhle, možná že ano, ale já tady nevidím moc farností, kam bych mohl chodit. Myslím si, že to jako u nás bude vždycky lepší než v nějakých jiných blízkých, bližších farnostech.

Já myslím, že ty otázky mám všechny, ale je fakt, že ještě bych se jako ptala a ptala, ale už vás nechci zdržovat.